

overbevist om, at den allerførste Hæder af Thingets Medlemmer, der nogenlunde har fulgt vor offentlige Udvikling gennem Rigsdagen, forlængst har dannet sig en Mening i denne Sag. Hvergang Fæstespørgsmaalet er kommet frem, har det, som her er udtalt i dette Punkt, været den almindelige Mening, og vi have ogsaa hørt, at kyndige Jurister ere entige i, naar de tage Spørgsmaalet i al Almindelighed, at det er Lovgivningens Mening, at det, der her er udtalt, er indeholdt i Lovgivningens forfjellige Bestemmelser. Derom kan der saaledes fra Rigsdagens Standpunkt ikke være Noget at sige. Det fjerde Punkt gaar jo netop ud paa, at Spørgsmaalet maa blive afgjort retligt af Domstolene, og for dem, der saa med Sagen at gjøre, saavel Sagførere som Ret, vil det da være paa sit rette Sted at opløse Spørgsmaalet i ligesaa mange, som man finder, at der er Grund til; men dette er der ingen Grund til at gjøre her i en politisk Forsamling, hvor der er Tale om at udtale sig om et og andet Forhold. Jeg skal derfor ikke komme ind paa denne Deling af Punktet, eller paa alle disse mange Spørgsmaal, der skulle indeholdes i det ene. Jeg kan sige, at dette Spørgsmaal staar rent og klart for Enhver af den hele Befolkning, som i det Hele taget kan have nogen Mening derom. Lillige er det jo givet ifølge Udtalelser af den høitagtede Justitsminister i det andet Thing, at han har søgt Underretning hos dem, der have baaret Traditionen over fra den gamle Tilstand til den nye, om ikke denne Betragtning af Fæsteforholdet har været anset for gjældende i Administrationen helt igjennem, og derpaa har han faaet fuld Bekræftelse. Han har ligefrem udtalt — og han er jo i dette Punkt ganske overordentlig sagkyndig, da han baade har været Medlem af Højesteret og ogsaa Indenrigsminister en Tid lang, og i begge disse Stillinger har jo høvt Velighed til at sætte sig nærmere ind i Fæstelovgivningen — han har ligefrem udtalt, at han hylder denne Betragtning, og han kalder den anden Betragtning en ny Opfindelse; naar dette er Tilfældet, tror jeg, at vi herigjennem kunne have Sikkerhed for, at hvad der har været den almindelige Folkemening i dette Spørgsmaal,

lige indtil den nyeste Mening er kommen frem, ogsaa har været selve Regjeringens og Domstolenes Mening. Det ærede Medlem har glædet sig over her at skulle have en Højesteretsdom for sin Mening, thi da kunde man ikke bekynde ham for Uvidenhed. Nei, det skal jeg ikke bekynde ham for i dette Forhold; men jeg er saa heldig, at jeg ikke behøver at sætte min juridiske Nullitet overfor hans Autoritet, thi der vilde den ikke veie Noget, da han jo er en stor juridisk Dygtighed, og jeg som sagt er en juridisk Nullitet, saa at vi ikke kunne sammenlignes; men jeg vil stille en anden juridisk Autoritet overfor ham, som jeg tror er en større og sikrere Autoritet end hans er, og det er den høitagtede Justitsminister. Jeg sigter til Justitsministerens Udtalelser i Landsthinget. Ærede Medlemmer ville kunne læse hans Udtalelser efter; jeg meddelte dem allerede ved 1ste Behandling, men da det ærede Mindretal er kommet tilbage til dette Punkt, vil jeg for ikke at spille Tiden med den udførlige Dplæsning deraf henvise til Landsthingstidenden Nr. 135. Ministeren siger der Sp. 2144, at han ikke er istand til at se, at man med Frie har paaberaabt sig den Højesteretsdom saaledes, som sket er, og han giver da en Udvikling paa 2 Spalter til Forklaring af, at han ikke i Højesteretsdommen kan finde det, som det ærede Mindretal tror, at der ligger deri. Naar vi nu altsaa have to Autoriteter for os, og den ene stemmer med den almindelige Folkemening og med Regjeringens Fremgangsmaade, medens den anden stemmer med en nyere Tids Opfattelse, saa tror jeg, at der ikke kan være Tvivl om, hvilken af dem jeg helst skal slutte mig til. Jeg skal derfor ikke komme ind paa den juridiske Kvestion, men holde mig til, hvad den høitagtede Justitsminister har sagt, nemlig, at man efter hans Mening ikke har Ret til angaaende dette Spørgsmaal at holde sig til denne Højesteretsdom. — Der, hvor det ærede Mindretal kommer til det tredje Punkt har han gjort en Indvending, som jeg har fundet berettiget, og jeg har derfor søgt at afhjælpe den paaviste Mangel ved det Underændringsforslag, som jeg har stillet. Men udover dette kan jeg ikke give det ærede Medlem Ret i, hvad han om dette Punkt har anført.